

huset ikke er høflig nok, heller ikke ligger det deri, at Assistentshuset ikke udlæner nok, heller ikke i, at det ikke giver Laan, som ere store nok. Der er en Mangfoldighed af Omstændigheder, som netop i disse Forhold spille en saa stor Rolle, fordi der er Tale om Samfundsclasser, for hvem Tid ofte er meget mere værd end Penge, og fordi man dog ikke kan bringe det saa vidt, at Assistentshuset indretter en Filial ved Siden af ethvert Hus eller enhver Gaard i Kjøbenhavn, hvor der findes Folk, som ville laane paa Pant.

Frelund: Det var ikke min Hensigt just at reise Spørgsmaalet om Assistentshuset, og heller ikke vil jeg ansee det for passende at fortsætte Diskussionen derom længere. Jeg skal derfor ikke nærmere imødegaae den ærede sidste Taler, skjøndt jeg troer, det ikke vilde være vanffeligt at overbevise ham om, at Noget af det, han sagde, ikke beviste synderligt. Et maa jeg dog tillade mig at omtale. Det blev før anført, at det vilde være hensigtsmæssigt, om Assistentshuset vilde oprette endnu flere Laanecontoierer, end der nu findes; men jeg troer, at det er en Iubildning, hvis man mener, at man vil gjøre Folk en Tjeneste dermed, da det meget vel kunde være, at de ikke kunde blive erpederede. De kunne vel komme og forlange Penge og vel ogsaa faae et lille Forskud, men hele den Sum Penge, som de ville have, kunne de i Almindelighed ikke faae strax.

C. B. Nimestad: Jeg maa beklage, at jeg har været forhindret fra at være tilstede før nu, idet jeg hører, at der har været Tale om et Punkt, med Hensyn til hvilket jeg gjerne ønskede at give et lille Bidrag. Endeel ærede Medlemmer af Udvalget have henstillet, om det ikke under de nuværende Omstændigheder, da det viser sig, at Kjøbenhavns Commune er uvillig til at overtage Assistentshuset, vilde være praktisk, at man begyndte med at undersøge, hvorvidt Staten burde nedlægge det, men dette vil jeg tillade mig paa det Allerbestemteste at fraraade. Naar man vil betragte den Gang, som Sagen har faaet, siden den Lov udkom, der gav Renten fri for

haandsaet Pant, vil det vise sig, at der her i Kjøbenhavn i 6 til 7 Aar var opstaaet et hundrede og nogle og tredsindstue Pantelaanecontoierer, foruden de Marchandisere og Zernhandlere, som laante paa Pant. Det vil tillige vise sig, at Renten blev skruet op i den Grad, at den, som ikke har havt Leilighed til at sætte sig ind deri, neppe vil have nogen Idee derom. Dette blev oplyst paa den fuldstændigste og bedste Maade, hvorpaa det kunde skee, derved, at en Forening her i Kjøbenhavn, nemlig Arbejderforeningen af 1860, indløste flere fattige Folks Panter og selvselgelig betalte den Rente, hvorom der var contraheret; det viste sig da, at den mindste Rente var 312 pCt., den højeste 650 pCt., og Gjennemsnitsbeløbet cirka 400 pCt. Nu vil naturligvis det Spørgsmaal falde Enhver ind, hvorledes man kan tænke sig, at Sligt kan finde Sted i et saa stort Omfang, at saamange Pantelaanere kunne leve deraf i en By, hvor der med stor Beføstning og med Overladelsen af en Bygning, er oprettet et Pantelaaneinstitut, der udlæner til rimelige Procenter, eller, om man vil, til urimelige Procenter, idet Assistentshuset kun ved Hjælp af sit Hælerprivilegium kan udlæne til 12 pCt. Grunden til, at disse Pantelaanecontoierer kunde bestaae, afgang væsentligt af Folks Uvidenhed, idet fattige Folk, som søgte disse Contoierer, ikke vidste, hvad de gave. Dertil kom, at Assistentshuset kun fandtes paa eet Sted og saa langt fra mange af dem, hvoraf fulgte den Betragtning, at det var bedre at låne hos en Mand i Nærheden end at gaae en saa lang Vej som til Assistentshuset og at spille en lang Tid paa at faae, hvad de kunne vente paa deres Pant. Den Forening, jeg før nævnte som den, der satte denne Sag igang, bevægede en heel Deel ansete Mænd til at slutte sig til den, og efter endeel Forhandlinger fik den oprettet det første Pantelaanecontoir, idet den skaffede 15 à 16,000 Rbd. tilveie, hvilken Sum senere er bleven forøget, saaledes at det dannede Actieselskab tildeels paa Opfordring af en høist hæderlig Forening paa Christianshavn ogsaa kunde oprette et Contoir der, og der er nu i det Hele oprettet 5 Contoierer, som virke meo